

SF

IVÆRKSÆTTER

-UDSPIL 2023

EN NY IVÆRKSÆTTERSTRATEGI FOR DANMARK SKAL SKABE DEN MULDJORD, SOM NYE GRØNNE IDEER, NY VELFÆRDS-TEKNOLOGI OG FREMTIDENS IVÆRKSÆTTERE KAN SPIRE UD AF. SF ØNSKER MED DETTE UDSPIL AT HJÆLPE FLERE VIRKSOMHEDER TIL AT OVERKOMME DE FØRSTE KRITISKE FASER OG UHENSIGTSMÆSSIGE BARRIERER, SOM NYE VIRKSOMHEDER OG IVÆRKSÆTTERE MØDER, NÅR IVÆRKSÆTTERDRØMMEN SKAL BLIVE TIL VIRKELIGHED.

Iværksættere kommer i mange former, størrelser og med mange forskellige drømme for deres virksomhed. Det handler ikke altid om, hvor hurtigt og hvor meget du kan vækste. Nogle gange er iværksætteri også én god ide, som måske ikke løser samfundet største problemer, men løser et behov i lokalsamfundet, om det er en ny lokal brugs, et håndværker-kooperativ eller måske fire pensionister med en god hobby-ide. Derfor skal en iværksætter-strategi have en bred iværksætteri-forståelse, og den skal sikre, at vi ikke taber for meget talent på jorden, når der skal startes nye virksomheder, uanset om det kommer til køn, alder, geografisk placering eller økonomisk formåen¹.

SF HAR FØLGENDE FEM PRIORITETER FOR EN KOMMENDE IVÆRKSÆTTERSTRATEGI:

- 1. KVINDELIGT IVÆRKSÆTTERI SKAL HAVE BEDRE ADGANG TIL INVESTERINGER OG HJÆLP**
- 2. GRØNT IVÆRKSÆTTERI SKAL HJÆLPES BEDRE UD OVER RAMPEN**
- 3. FAIR VILKÅR FOR IVÆRKSÆTTERE**
- 4. ORDENTLIGE RAMMEVILKÅR OG BEDRE FINANSIERINGSMULIGHEDER**
- 5. MERE DEMOKRATISK IVÆRKSÆTTERI OG BEDRE ADGANG FOR MEDARBEJDERAKTIER**

¹ Erhvervsstyrelsen, 2021: Spørgeskemaundersøgelse blandt iværksættere. https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2022-06/Spoergeskemaundersoegelse-blandt-ivaerksaettere_Erhvervsstyrelsen_April2022_WA.pdf

ORDFØRER/KONTAKT

Sigurd Agersnap

Iværksætteriordfører

Mail: sigurd.agersnap@ft.dk

Tlf: 61 62 49 68

TEMA 1:

KVINDELIGT IVÆRKSÆTTERI SKAL HAVE BEDRE ADGANG TIL INVESTERINGER OG HJÆLP

Danmark er milevidt fra ligestilling, når det kommer til iværksætteri. 27% af danske iværksættere er kvinder, men kun 1,7% af den samlede investeringskapital går til kvindelige iværksættere². Konsekvensen af den skævhed er, at vi ikke udnytter talentmassen til fulde – vi går glip af en masse kloge hoveder og hænder, der ville kunne bidrage til vores samfund.

For at øge andelen af kvindelige iværksættere, er det vigtigt, at vi som samfund systematisk sikrer, at eleverne i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne har kompetencer og erfaringer indenfor innovation og entreprenørskab. Det er vigtigt at eleverne får en forståelse af, at der er mange forskellige måder at være iværksætter på, og at virksomheder også kommer i forskellige former. Dette kan medvirke til at bryde nogle af kønsstereotyperne i iværksætteri, men også hjælpe til, at vi fastholder pigernes interesse for iværksætteri.

Men motivation kan kun tage os et lille stykke af vejen. Vi er også nødt til også at se på de klokkeklare skævvridninger der er i adgangen til kapital. Det kræver klare politiske krav til, at de offentlige investeringer i langt højere grad skal gå til kvindelige iværksættere. For virksomheder startet af kvinder er gode investeringer – faktisk genererer virksomheder med kvindelige stiftere 25% højere omsætning pr. investeret krone, end virksomheder med kun mandlige stiftere³. Forhåbentlig kan kravene for de offentlige investeringer blive katalysator for, at også private investorer satser mere på kvindeligt iværksætteri.

1: UDDANNELSESSYSTEMET KAN VÆRE MED TIL AT LUKKE KØNSGABET

Undervisning i entreprenørskab har stor indflydelse på børn og unges tro på egne evner i iværksætteri. Meget tyder på, at piger mister interessen for iværksætteri i løbet af deres folkeskoletid. Spørger man elever i 6.-7. klasse, er der lige mange drenge og piger, der går med iværksætterdrømme i maven. Men et par år senere er andelen af piger faldet markant. Det er vigtigt at forstå, hvornår og hvorfor iværksætterlysten ændrer sig hos pigerne⁴. SF foreslår derfor, at der afsættes yderligere 10 mio. kr. årligt til Fonden for Entreprenørskabs arbejde med iværksætteri i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

2: DIVERSITETSMÅL FOR OFFENTLIGE INVESTERINGER I IVÆRKSÆTTERI

Hvis vi ønsker at gøre det attraktivt for kvinder at beskæftige sig med iværksætteri, er vi nødt til at se på det problem, at kun 1,7% af de samlede investeringer går til kvindelige iværksættere. Skal vi den skævvridning til livs kræver det nogle klare måltal for hvor stor en andel af de offentlige investeringer i iværksættervirksomheder, der skal gå til iværksætterteams bestående af kvinder. Initiativet skal bygge videre på Diversity Commitment, hvor EIFO sammen med Innovationsfonden og en række andre investeringsfonde har forpligtet sig på at øge diversiteten i deres portefølje for direkte investeringer. Konkret lyder måltallet at rene mandlige iværksætterteams, maksimalt må udgøre 80%. Men de direkte investeringer udgør kun en lille del af EIFO's samlede investeringer og forretning. Derfor mener SF, at der bør sættes mål for mangfoldigheden for hele EIFO's forretningsområde.

² Dansk Industri, 2023: Fortsat få virksomheder startes af kvinder.

<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2023/4/fortsat-fa-virksomheder-startes-af-kvinder/dansk-erhverv--kvindelige-iværksættere-2023-ny.pdf> (danskerhverv.dk)

³ [Microsoft PowerPoint - Otte politiske forslag som sætter skub i kvindeligt iværksætteri_FINAL - Read-Only \(danskindustri.dk\)](#)

Dertil skal det være et fast punkt i EIFO at se på den kønsmæssige diversitet i iværksætterteams. En eventuel mangel på diversitet i et iværksætterteam skal adresseres ved investerings- og lånedispositioner i EIFO, sådan at det drøftes, hvordan man kan få flere blandede teams med de rette kompetencer.

3: MERE FLEKSIBILITET VED BARSEL

Iværksættere har ikke samme mulighed for fleksibilitet i barsel, som lønmodtagere har. Selvstændige kan sjældent holde helt fri fra deres arbejde, uden at de risikerer, at det har store konsekvenser for deres virksomhed. Derfor foreslår SF, at der indføres en bagatelgrænse, så man må arbejde ti timer om ugen i sin virksomhed, når man er på fuldtidsbarsel uden at blive trukket i barselsdagpenge og compensationen fra Barselsfonden. Ved at sikre, at kvinder såvel som mænd har mulighed for at holde liv i deres virksomhed samtidig med, at de er på barsels, kan vi fjerne noget af den økonomiske usikkerhed, som forhindrer flere i at kaste sig ud i iværksætteri⁵.

TEMA 2:

GRØNT IVÆRKSÆTTERI

Den grønne omstilling er dybt afhængig af nye grønne ideer, som kan reducere vores klimaudledning og passe bedre på miljøet. Men det er lige så afgørende at sikre, at de gode grønne ideer også bliver til virkelighed og bliver færdigudviklede teknologier, som vi kan finde i vores husholdninger, på vejene eller i forsyningssektoren. Det skal vi understøtte ved at skabe flere gode grønne inkubationsmiljøer, som kan flytte grønne løsninger fra forskningsmiljøerne og ud i virkeligheden.

4: STYRK INKUBATIONSMILJØER OMKRING UDDANNELSESINSTITUTIONER

Danmark er et af de bedste lande i verden at drive forskning i. Det skyldes, at vi har en lang og stolt tradition for at investere i forskning⁶. Samtidig er forskningen helt afgørende, når vi skal skabe nye grønne løsninger. Men en stor udfordring er, at forskningen for ofte ikke bliver omsat til virkelige løsninger. Viden skal omsættes til innovation, så den kan komme ud i samfundet og skabe værdi. Inkubationsmiljøerne på universiteterne, hvor forskere og studerende kan samarbejde med aktører fra erhvervslivet og investorer, skal styrkes. SF foreslår, at der afsættes 40 mio. her til årligt. Men midlerne skal følges af krav til universiteterne om at skabe såkaldte spin-out virksomheder fra forskningen.

5: FOND TIL GRØNNE IDEER

SF foreslår at oprette en iværksætterfond under Danmarks grønne Fremtidsfond. Den skal fungere i et samarbejde med EIFO, Innovationsfonden, universiteterne, erhvervs- og professionshøjskolerne – de grønne løsninger skal bæres hele vejen fra idé, udvikling og test til marked, opskalering og nye arbejdspladser. I takt med at idéerne modnes, skal støtten omlægges til lån eller andele i virksomhederne eller patenter for at sikre et tilbageløb, som kan finansiere nye projekter. Forslaget er inspireret af lignende forslag fra FH⁷, og det foreslås i første omgang at afsætte en ramme på 500 mio. kr. til fonden, som bliver en underafdeling af Danmarks Eksport og Investeringsfond.

6: ERHVERVSSTØTTEN SKAL MÅLRETTES GRØNT IVÆRKSÆTTERI

Den lovede oprydning i erhvervsstøtten bør omlægge erhvervsstøtten fra store virksomheder til EIFO's og Innovationsfondens investeringer i små nystartede virksomheder. I SF ønsker vi blandt andet, at Innovationsfonden har et konkret grønt fokus, og at der dermed er flere midler der er øremærket til at støtte plantebaseret produktion. Salget af plantebaserede kødalternativer er fordoblet siden 2010, og ifølge OECD, FAO og EU-kommissionen vil efterspørgslen på plantebaserede produkter generelt stige⁸. Der er et åbenlyst potentiale i at understøtte plantebaserede fødevarers vækstpotentiale i den grønne omstilling, som kan finansieres ved en sanering af støtten til den konventionelle landbrugsproduktion.

⁶ [Ekspertpanel for videnbaseret innovation i verdensklasse – Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](https://www.ufm.dk)

⁷ [FH: Staten skal investere milliarder i ny teknologi og morgendagens løsninger - Fagbevægelsens Hovedorganisation \(fho.dk\)](https://www.fho.dk)

⁸ [Handlingsplan-for-plantebaserede-foedevarer-digital-okt-23.pdf \(fvm.dk\)](https://www.fvm.dk)

TEMA 3:

FAIR VILKÅR FOR IVÆRKSÆTTERE

Iværksætteri skal ikke være forbeholdt dem, der i forvejen har den største pengepung, kommer fra de mest velstillede sociale lag eller har den længste uddannelse. Desværre spiller ens sociale baggrund i dag en alt for stor rolle, når det kommer til, hvem der kaster sig ud i iværksætteri. Det er nemlig dobbelt så sandsynligt at blive iværksætter, hvis man er vokset op med selvstændige forældre⁹. En ny iværksætterstrategi er derfor nødt til både at forholde sig til de sociale og kønsmæssige barrierer for, hvem der starter nye virksomheder. Alle kan få gode ideer, og med den rigtige støtte, så kan langt flere lykkes med at omdanne det til en virksomhed.

Derudover skal vi gøre op med favoriseringen af store virksomheder. Alt for mange iværksættere over en bred kam bliver mødt af urimelige forhindringer fra enten større virksomheder, udbud i det offentlige eller bankernes krav til oprettelsen af erhvervs-konti. Vi skal gøre det nemmere for små virksomheder at starte op og trives, så vi får en iværksætterkultur med plads til mere diversitet.

7: RAMMERNE FOR SUPPLERENDE DAGPENGE BØR UDVIDES

I Nordjylland har man med initiativet Innovativ Vækst tilbudt dagpengemodtagere et iværksætterforløb på 26 uger. Innovativ Vækst har gode erfaringer med at hjælpe flere med at udleve deres ambitioner, og det gør iværksætteri til en mulig vej ind i beskæftigelse. En af de største hindringer for ledige, der ønsker at blive iværksættere er, at de fortsat skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. SF foreslår derfor, at initiativet 'Innovativ Vækst' udbredes til hele landet, og der kigges på at indrette dagpengereglerne herefter.

Dertil ønsker SF at udvide den nuværende varighedsbegrænsning på supplerende dagpenge, sådan at ugebegrænsningen for modtagere af supplerende dagpenge udvides i overensstemmelse med ambitionerne i Aftalen om et tryggere dagpenge-system. Dette skal belyses i en arbejdsgruppe med den hensigt at øge fleksibiliteten for iværksættere, som ofte kan være afhængige af perioder på supplerende dagpenge, samtidig med at man ikke kommer i karambolage med EU's statsstøtte-regler.

8: RET TIL EN BASAL ERHVERVSKONTO

I dag er det i praksis umuligt at starte og drive en virksomhed uden at have en erhvervskonto i et pengeinstitut. Desværre oplever alt for mange små virksomheder, at de ikke får godkendt oprettelsen af en erhvervskonto i banken. En erhvervskonto er kritisk infrastruktur for en nystartet virksomhed, og uden sådan en kan næsten ingen virksomheder lykkes. SMVdanmark har gennemført en analyse blandt 1.122 selvstændige i 2021, hvoraf det fremgår, at 12 pct. af de selvstændige oplevede, at de havde udfordringer med at oprette en erhvervskonto, og at 60 pct. af dem vurderede, at det var fordi banken ikke anså selvstændige for at være gode kunder. SF foreslår, at erhvervsdrivende sikres ret til at oprette en billig, basal erhvervskonto i et pengeinstitut på linje med den ret, der i dag gælder for privatkunders adgang til en privat Nemkonto. Regeringen har meldt ud, at de deler ambitionen, men indtil videre er der ikke udsigt til konkret lovgivning på området, som kan sikre virksomhederne en ret til en basal erhvervskonto.

9: UDBUDSLOVEN SKAL GIVE BEDRE MULIGHED FOR AT SMÅ VIRKSOM-

⁹ [Den sociale arv er afgørende for iværksættere: Jakob Vang Glud skiller sig ud \(finans.dk\)](https://finans.dk)

HEDER KAN BYDE IND

I juni 2022 vedtog Folketinget en revideret udbudslov, der bl.a. gav bedre muligheder for, at mindre virksomheder kan byde ind. Desværre spænder de offentlige udbudsregler stadig ben for, at flere forskellige typer af iværksættere, kan få ordrer i bogen. Derfor foreslår SF, at man lemper reglerne om virksomhedsstørrelse, så man som virksomhed ikke behøver at være dobbelt så stor – målt på ens årlige omsætning – som værdien af det udbud, der bydes på, men at der kan gives dispensationer til mindre virksomheder.

10. SOCIALT OG BÆREDYGTIGT IVÆRKSÆTTERI

Det er vigtigt, at vi stiller krav til det samfundsansvar, som vores virksomheder har. I SF er vi tilhængere af, at der bliver stille sociale, miljø- og klimamæssige krav til virksomheder og deres produktion. Desværre kan sådanne rapporteringskrav være udfordrende for små og nystartede virksomheder at leve op til, og det kan gå derfor gå udover virksomhedernes mulighed for at byde ind på offentlige eller private udbud. SF foreslår derfor, at erhvervshusene skal være bedre til at prioritere og rådgive små virksomheder ift. overholdelsen af CSR- og bæredygtigheds krav.

TEMA 4:

ORDENTLIGE RAMMEVILKÅR OG BEDRE FINANSIERINGSMULIGHEDER

Små og mellemstore virksomheder bliver ofte hæmmet af mangelfulde finansieringsmuligheder. Finansieringen er afgørende for at sikre den videre udvikling af en iværksættervirksomhed. Derfor foreslår SF, at man får sat et loft over betalingsfrister, så vi sikrer, at større virksomheder ikke udnytter deres markedsmagt til at udpine mindre virksomheder for likviditet. Derudover skal der være bedre muligheder for crowdfunding, og de offentlige erhvervsfonde skal forpligtes på at målrette flere investeringer til de mindste og nystartede virksomheder.

11: RIMELIGE BETALINGSFRISTER

Lange betalingsfrister kan hæmme små og mellemstore virksomheders vækst, da det fjerner helt afgørende likviditet fra mindre virksomheder. Det fører til, at mindre og mellemstore virksomheder risikerer at løbe ind i likviditetsproblemer inden de for alvor er kommet i gang. I dag står det de erhvervsdrivende frit for at aftale, hvor lang en betalingsfrist der skal være mellem handlende virksomheder, men det ses desværre, at flere store virksomheder udnytter muligheden og indefryser betalingen til de små og mellemstore virksomheder i lang tid. Det skal ses i lyset af den ofte asymmetriske forhandlingssituation mellem store og små virksomheder. Problemet findes i det meste af Europa, og er også adresseret af EU Kommissionen, som ønsker at sætte et loft over betalingsfristerne. SF ønsker at der tilsvarende kommissionens forslag fastsættes en lovbestemt betalingsfrist på maksimalt 30 dage i dansk lovgivning hurtigst muligt.

12: EIFO SKAL FORPLIGTES PÅ OGSÅ AT INVESTERE MERE I IVÆRKSÆTTERI

Danmarks Eksport- og Investeringsfond (EIFO) er skabt ved en sammenlægning af de tre statslige fonde Vækstfonden, EKF Danmarks Eksportkredit og Danmarks Grønne Investeringsfond. EIFO har i dag ansvaret for den offentlige investering og lånudstedelse til iværksættere og små virksomheder. EIFO har dermed overtaget opgaverne, som hidtil lå i Vækstfonden. Det er afgørende for iværksætteriet i Danmark, at investeringerne i iværksætteri stadig prioriteres højt i den nye større fond. Derfor foreslår SF, at EIFO pålægges at vækste forretningsområdet vedrørende iværksætteri med 25% årligt indtil aktiviteterne er fordoblet.

13: GØRE CROWDFUNDING NEMMERE

Crowdfunding gør det muligt for både borgere og professionelle investorer at gå sammen om at investere i virksomheder. Crowdfunding er en helt afgørende vej til at få flere kvindelige iværksættere – faktisk er det den finansieringsform, hvor den største andel går til kvinder¹⁰. Derudover er crowdfunding afgørende for demokratisk iværksætteri – det gør det muligt for borgere i et lokalsamfund at gå sammen om at udvikle og redde lukningstruede erhverv.

SF foreslår derfor, at crowdfunding-platforme skal kunne få en blåstempling fra Finanstilsynet, og at man afsætter 5 mio årligt til uddannelse og sparring blandt erhvervsfremme aktører i crowdfunding. Derudover skal det være muligt for anpartsselskaber på samme måde som for aktieselskaber at udbyde selskabets kapitalandele til offentligheden gennem crowdfunding.

¹⁰ [dansk-erhverv---kvindelige-ivarksatere-2023-ny.pdf \(danskerhverv.dk\)](#)

TEMA 5:

MERE DEMOKRATISK IVÆRKSÆTTERI OG BEDRE ADGANG FOR MEDARBEJDERAKTIER

Iværksætteri kan ske i mange forskellige virksomhedsformer, men desværre er der for få nye virksomheder, der oprettes som demokratiske andelsselskaber eller kooperativer. Det er en skam, for demokratisk iværksætteri er en god måde at brede iværksætterkulturen ud til flere, samtidig med, at flere virksomheder kan overleve og lykkes. Demokratiske virksomheder klarer sig nemlig rigtig godt både i forhold til omsætning, vækst og overlevelsesrate. Derudover er reglerne om medarbejderaktier i dag for bureaukratiske, og det stopper for mange fra at få medejerskab af deres virksomhed.

14: OPRET EN TASKFORCE OG PULJE TIL DEMOKRATISKE VIRKSOMHEDER

Mulighederne ved demokratisk iværksætteri overses for ofte både i erhvervsfremmesystemet og i den offentlige debat. SF foreslår derfor, at der afsættes 10 mio. kr. årligt over tre år til en task-force for demokratisk erhvervsfremme. Task-forcen skal styrke Erhvervsfremmesystemets kompetencer om demokratiske virksomheder ved at understøtte eksisterende indsatser og opkvalificering af medarbejdere. Dertil skal der oprettes en pulje på 20 mio. kr. årligt som kan søges af offentligt finansierede erhvervsfremmeaktører samt private aktører med kompetence til demokratisk iværksætteri for understøtte investeringer og oprettelsen af demokratiske virksomheder.

15: GØR BRUGEN AF MEDARBEJDERAKTIER MINDRE ADMINISTRATIVT TUNGT

Medarbejderaktier kan være en fin måde at give medarbejdere medejerskabet af en iværksættervirksomhed. Desværre er det for mange iværksættere meget administrativt tungt og ofte dyrt at give medarbejderaktier. Det skyldes, at virksomheden ved hver enkelt udstedelse af aktier skal lave en ny værdiansættelse af hele virksomheden. Det vil vi i SF forsimpler ved at give unoterede virksomheder adgang til en forenklet og skematisk værdiansættelse, når det skal vurderes, om værdien af tildelte aktier lever op til de fastsatte maksgrænser.

16: FLERE DEMOKRATISKE VIRKSOMHEDER VED GENERATIONSSKIFTE

I dag står man skattemæssigt dårligere, hvis man vil videregive en familieejet virksomhed til medarbejderne end, hvis man giver den i arv til et familiemedlem. Det er uklogt når vi ved, at demokratiske virksomheder klarer sig godt og oftest bedre end virksomheder som gives videre til sønnen eller datteren. Det er skævvridende, at man ikke har samme skattemæssige status, hvis man ønsker at sælge virksomheden til den samlede gruppe af medarbejdere. SF foreslår derfor, at der afsættes 26,5 mio. kr. til at muliggøre generationsskifte til medarbejdere på lige vilkår med familiemedlemmer.

ØKONOMIOVERSIGT

Initiativ	kr. årligt
1: Styrke Fonden for Entreprenørskabs arbejde med iværksætteri i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne	10 mio.
2: Diversitetsmål for offentlige investeringer i iværksætteri	0 mio.
3: Mere fleksibilitet ved barsel ¹¹	10 mio.
4: Styrk inkubationsmiljøer omkring uddannelsesinstitutioner	40 mio.
5: Fond til grønne ideer	Omprioritering indenfor eksisterende ramme.
6: Erhvervsstøtten skal målrettes grønt iværksætteri	Omprioritering
7: Rammerne for supplerende dagpenge udvides	30 mio.
8: Ret til en basal erhvervskonto	0 mio.
9: Udbudsloven skal give bedre mulighed for at små virksomheder kan byde ind	0 mio.
10. Socialt og bæredygtigt iværksætteri	0 mio.
11: Rimelige betalingsfrister	0 mio.
12: EIFO skal forpligtes på også at investere mere i iværksætteri	Omprioritering inden for EIFO
13: Gøre crowdfunding nemmere	10 mio.
14: Opret en taskforce og pulje til demokratiske virksomheder	30 mio.
15: Gør brugen af medarbejderaktier mindre administrativt tungt	0 mio.
16: Flere demokratiske virksomheder ved generationsskifte ¹²	27 mio.
Samlet årligt	157 mio.
Finansiering	
Reserve til iværksætter-initiativer på FL24	300 mio. (i 2024) - 450 mio. (2027)

11 Skøn baseret på: [BEU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 128 : svar på BEU 128.docx \(ft.dk\)](#)

12 Kilde på.